

Countervailing Duties (CVD)

ภาษีตอบโต้การอุดหนุน (Countervailing Duties: CVD) คือ ภาษีที่รัฐบาลของประเทศผู้นำเข้าเรียกเก็บจากสินค้านำเข้าที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลของประเทศผู้ส่งออก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบโต้การอุดหนุนและขจัดความได้เปรียบของสินค้านำเข้านั้น รวมทั้งบรรเทาความเสียหายอย่างร้ายแรง (Serious Injury) ของอุตสาหกรรมภายในของประเทศผู้ส่งออก การอุดหนุนการผลิตมีผลบิดเบือนความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) สินค้าบางชนิดโดยพื้นฐานมีอาจส่งออกสู่ตลาดโลกได้ แต่เมื่อได้รับการอุดหนุนการผลิต กลับสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการค้าระหว่างประเทศ

“การอุดหนุน” (Subsidy) หมายถึง การได้รับประโยชน์ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งจากรัฐบาลประเทศผู้ส่งออก ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของการให้เงินทุน การลดหนี้สิน การลดหย่อนภาษีอากร การจัดสรรเงินทุนหรือสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราตลาดให้วิสาหกิจ รวมทั้งการให้ความสนับสนุนทางด้านรายได้หรือด้านราคา เพื่อสนับสนุนการส่งออกหรือลดการนำเข้า ซึ่งโดยทั่วไปสามารถแยกประเภทการอุดหนุนได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ

1. “การอุดหนุนที่ไม่อนุญาตให้กระทำ” (Prohibited Subsidy หรือ Red Light Subsidy) คือ การอุดหนุนที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งออกสินค้าภายในประเทศให้ได้ตามเป้าหมาย หรือเพื่อเพิ่มการผลิตภายในประเทศเพื่อทดแทนการนำเข้าสินค้า อันเป็นการบิดเบือนการค้าระหว่างประเทศ และสร้างความเสียหายทางการค้าให้แก่ประเทศสมาชิกอื่นๆ
2. “การอุดหนุนที่อาจถูกตอบโต้ได้” (Actionable Subsidy หรือ Yellow Light Subsidy) คือ การอุดหนุนที่ส่งผลให้อุตสาหกรรมภายในประเทศผู้นำเข้าได้รับความเสียหาย หรือสร้างความเสียหายให้กับประเทศคู่แข่ง
3. “การอุดหนุนที่สามารถกระทำได้” (Non-Actionable Subsidy หรือ Green Light Subsidy) คือ การอุดหนุนที่ไม่เฉพาะเจาะจง หรือการอุดหนุนแบบเฉพาะเจาะจงแก่วิสาหกิจเอกชน โดยเป็นการอุดหนุนทางการวิจัย การให้ความช่วยเหลือภูมิภาคที่เสียเปรียบ หรือการให้ความช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับทางด้านสิ่งแวดล้อม

พัฒนาการของการใช้ภาษีตอบโต้การอุดหนุน

สหรัฐอเมริกา นับเป็นประเทศแรกๆที่มีการใช้ภาษีตอบโต้การอุดหนุนมาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ในทศวรรษที่ 1980 ประเทศออสเตรเลีย แคนาดา บราซิล ชิลี และเปรูเริ่มใช้ภาษีตอบโต้การอุดหนุน เพื่อขจัดความได้เปรียบของสินค้านำเข้าที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลประเทศผู้ส่งออก และ

บรรเทาความเสียหายที่เกิดแก่อุตสาหกรรมภายในประเทศ ในช่วงปี ค.ศ. 1989 ถึง 1993 จำนวนกรณีของการใช้ภาษีตอบโต้การอุดหนุนของนานาประเทศเพิ่มสูงขึ้น โดยมีกลุ่มประเทศในทวีปยุโรปเป็นเป้าหมายหลักที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้การอุดหนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทวัตถุดิบขั้นกลาง ซึ่งจะส่งเข้าโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อทำการผลิตต่อไป อาทิ สินค้าประเภทเหล็ก เป็นต้น

การเจรจาการค้าพหุภาคีรอบโตเกียว (Tokyo Round) ในปี ค.ศ. 1979 ได้มีการตราข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุน (Subsidy Agreement) โดยวางกรอบการตรวจสอบการอุดหนุน (Subsidy) และอากรตอบโต้การอุดหนุน (Countervailing Duties) แต่มีประเทศภาคีสมาชิกเพียงบางประเทศเท่านั้นที่ให้สัตยาบัน

การเจรจาการค้าพหุภาคีรอบอุรุกวัย (Uruguay Round) ซึ่งจบลงในปี ค.ศ. 1994 มีข้อสรุปตามข้อตกลงมารราเคช (Marrakesh Agreements) ให้จัดตั้งองค์การการค้าโลก โดยมีข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้การอุดหนุน (Agreement on Subsidies and Countervailing Measures) ซึ่งภาคีสมาชิกทั้งหมดได้ให้สัตยาบัน ข้อตกลงนี้แก้ไขข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุนฉบับปี ค.ศ. 1979 ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้ระบุนำจำกัดความของการอุดหนุน หลักการของการอุดหนุน โดยเฉพาะเจาะจง (Specific Subsidy) และมาตรการตอบโต้การอุดหนุน

อย่างไรก็ตาม ภาคีสมาชิกแต่ละประเทศมีระยะเวลาปลอดการใช้ข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้การอุดหนุน (Grace Period) แตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจของประเทศ กล่าวคือ ประเทศยากจนซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์อเมริกัน จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงนี้ ประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงฯ เป็นระยะเวลา 8 ปีนับจากวันเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก และประเทศที่เคยเป็นสังคมนิยมมาก่อน (Transition Economy) จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงฯ เป็นระยะเวลา 7 ปีนับจากวันเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก

ในส่วนของประเทศไทย รัฐบาลได้ตรา พ.ร.บ.การตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีรากฐานจากข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (1994) โดยมีสาระสำคัญเรื่องการอุดหนุนดังนี้ การอุดหนุนที่เป็นการเฉพาะเจาะจงให้วิสาหกิจใดวิสาหกิจหนึ่ง โดยเฉพาะในรูปแบบของการให้การอุดหนุนแก่การส่งออก การอุดหนุนเพื่อให้มีการใช้สินค้าที่ผลิต

ภายในประเทศมากกว่าสินค้านำเข้า และการให้การอุดหนุนที่มีผลเสียต่อประโยชน์ของประเทศ เป็น การอุดหนุนที่รัฐบาลไทยสามารถโต้ตอบได้ (มาตรา 65)

อย่างไรก็ตาม การอุดหนุนให้แก่วิสาหกิจเอกชนใดโดยเฉพาะเจาะจง ในรูปการให้ความ ช่วยเหลือด้านการวิจัย การให้ความช่วยเหลือแก่ภูมิภาคที่เสียเปรียบ หรือการให้ความช่วยเหลือเพื่อ สนับสนุนการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อม ไม่อยู่ในข่ายถูกเรียกเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุน (มาตรา 66)

ในกรณีที่มีการอุดหนุนที่สามารถตอบโต้ได้โดยใช้มาตรการตอบโต้การอุดหนุน จะคำนวณอากรตอบ โต้การอุดหนุนจากประโยชน์ที่ได้รับ ในระหว่างระยะเวลาที่ปรากฏในการพิจารณาว่ามีการอุดหนุน โดยกำหนดเป็นอัตราต่อหน่วยของสินค้าของผู้ที่ได้รับการอุดหนุน และอากรตอบโต้ นั้นจะมีการ กำหนดเพียงเพื่อขจัดความเสียหายโดยจะเกินกว่าประโยชน์ที่ผู้รับการอุดหนุนได้รับมิได้

นับแต่มีการประกาศใช้ พ.ร.บ.การตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจาก ต่างประเทศ พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา ประเทศไทยยังมิได้ใช้ภายใต้การอุดหนุนแม้แต่กรณีเดียว อย่างไรก็ตาม ประเทศไทย บราซิล และออสเตรเลียกำลังร่วมมือกันฟ้องร้องสหภาพยุโรปต่อองค์การ การค้าโลก ในกรณีที่สหภาพยุโรปทำการอุดหนุนอุตสาหกรรมน้ำตาล

ในขณะเดียวกัน ประเทศไทยกลับถูกใช้ภายใต้การอุดหนุนสินค้าจากประเทศอื่นๆ ทั้งหมด 3 รายการ คือ

1. Polyethylene Terephthalate (PET) พิกัด 3907.60.0007 ไปสหภาพยุโรป
2. เหล็กแผ่นรีดร้อน (Hot Rolled) พิกัด 7208.10.1500 ไปประเทศสหรัฐอเมริกา
3. เหล็กแผ่นรีดร้อน (Hot Rolled Steel Plate) ไปประเทศแคนาดา

นอกจากนั้น ยังมีกลุ่มสินค้าจากประเทศไทยที่ถูกฟ้องเรียกเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุน แต่ไม่ มีการเรียกเก็บจริง หรือยุติการไต่สวน ดังนี้

1. ประเทศออสเตรเลีย – ทุ่นกระป๋อง กระจกใส ชุดชั้นนํ้าอมพลาสติก
2. สหภาพยุโรป – ตัวเก็บประจุไฟฟ้า แปรงหวิมม เตอบไมโครเวฟ ไฟแช็คใช้แล้วทิ้ง รถจักรยาน เครื่องโทรสาร สลักภัณฑ์ เส้นใยสังเคราะห์
3. ประเทศสหรัฐอเมริกา – เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ข้าว ตะปู ข้อต่อท่อเหล็กชนิด Butt-Weld ท่อ เหล็ก ลวดเกลียว ผ้าฝ้าย และเหล็กแผ่นรีดเย็น

รายละเอียดของข้อมูลการใช้มาตรการตอบโต้การอุดหนุนสินค้าจากต่างประเทศ สามารถดูได้จากเว็บไซต์ของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (www.dft.moc.go.th)